

Informace, recenze

69. kongres IFLA 2003

IFLA. Konference odborníků o mezinárodních katalogizačních pravidlech (Die Deutsche Bibliothek, Frankfurt nad Mohanem, 28.-30. 7. 2003)

Pod hlavičkou kongresu IFLA proběhla ve dnech 28.-30. července 2003 *Konference odborníků o mezinárodních katalogizačních pravidlech*. Jednalo se o první z regionálních setkání tohoto druhu – o setkání odborníků z evropských, severoamerických a australských knihoven. Další regionální konference k tomuto tématu proběhnou v Latinské Americe (Buenos Aires 2004), na Středním východě (2005), v Asii (2006) a v Africe (2006).

Konference se zúčastnilo celkem 54 účastníků ze 32 zemí, kteří zastupovali následující pravidla:

- AACR2
- Regeln für die alphabetische Katalogisierung – RAK (Rakousko, Německo)
- Rakovodstvo za azbučni katalogi na knigi (Bulharsko)
- Pravilnik i prirucnik za izradbu abecednih kataloga – PPIAK (Chorvatsko)
- Katalogiseringsregler og bibliografisk standard for danske biblioteker (Dánsko)
- Suomalaiset luettelointisäännöt (Finsko)
- AFNOR Cataloguing Rules (Francie)
- Magyar Szabvány 3423, 3440, 3424 and Konyvtári Szabalyzat (Maďarsko)
- Regole italiane di catalogazione per autori – RICA (Itálie)
- Kompiuterinių bibliografinių ir autoritetinių įrašų sudarymo metodika (Litva)
- Pravilnik i prirucnik za izradu abecednih kataloga – PPIAK (Makedonie)
- Regels voor de titelbeschrijving (Nizozemsko)
- Russian Cataloguing Rules (Rusko)
- Pravilnik in prirucnik za izradbu abecednih kataloga PPIAK (Slovinsko)
- Reglas de catalogación (Španělsko)
- Katalogiseringsregler för svenska bibliotek (Švédsko)
- AACR2 compliant cataloguing code (Vatican Library)

Název konference sliboval jednání o mezinárodních katalogizačních pravidlech, náplní této první konference však bylo spíše vymezení základních zásad, podle nichž by se mezinárodní katalogizační pravidla měla v budoucnu vytvářet.

Program jednání byl naplánován na tři červencové dny, fakticky však jednání katalogizátorů začalo v elektronické podobě již v březnu a poslední připomínkování zásad bylo dokončeno v prosinci roku 2003.

Východiskem jednání bylo porovnání stávajících pravidel oproti tzv. Pařížským principům schváleným v roce 1961 pro potřeby základní standardizace jmenného zpracování a záhlaví textových dokumentů. Výsledkem analýzy, na které se účastníci konference podíleli podrobným vymezením odchylek svých pravidel a případných interpretací, bylo konstatování, že mezi zásadami deklarovanými v Pařížských principech a novodobými katalogizačními pravidly neexistují výrazné odchylky – současná situace, zejména virtuální propojování databází při vyhledávání či sdílení záznamů při katalogizaci, však vyžaduje dopracování a aktualizaci tohoto dokumentu přes čtyřicet let starého. Podrobnou analýzou prošly před začátkem jednání další oblasti pravidla – aplikace ISBD, problematika hlavního záhlaví aj.

V první fázi frankfurtské konference pracovali její účastníci v pěti pracovních skupinách, vytvořených na základě dříve dohodnutých základních problematických okruhů: Osobní jména, Jména korporací, Seriály, Víceúrovňový popis a Unifikované názvy. Během jednání pracovních skupin si účastníci doplňovali informace o implementaci používaných katalogizačních pravidel, které se nedostaly do úvodních analýz a často silně ovlivňovaly rozhodování skupin (v případě osobních jmen to byla existence propojení autoritních záhlaví ve více jazycích nebo zaměřených na více uživatelů v některých národních autoritních souborech).

Výsledkem práce ve skupinách byl návrh ustanovení mezinárodních zásad katalogizace v konkrétní oblasti. Tento návrh byl posléze ve druhé části jednání dopracován v plénu, kde se tvořila první verze zásad. Při jejich formulaci se dbalo na návaznost na další doporučení a standardy IFLA, zkušenější katalogizátor ve formulacích pozná terminologii FRBR (*Funkční požadavky na bibliografické záznamy* vyšly v českém překladu v NK ČR v roce 2002) a FRANAR. Výsledkem jednání je materiál *Ustanovení mezinárodních zásad katalogizace*, který bude předložen ke schválení dalším regionům.